

פרוטוקול מס. 16

מישיבת ועדת השירותים הציבוריים, שהתקיימה
ביום ה', י"ז באייר תשל"ד - 9.5.74, משעה 11.00.
(בחל-אביב, בבנין מרכז קופת-חולים)

נ ו כ ח י ס - חברי הוועדה:

ח. גרוסמן - היו"ר
א. אולפרט
י. בארי
מ. גז
ל. דיציאן
מ. דרובלס
מ. ידיד
ח. שמעוני

מוזמנים:

מר שלמה מלכיאל	-	משרד הסעד
מר מררי	-	" "
גב' גניה שנברג	-	" "
מר יהודה כהנא	-	משרד החינוך
מר יהודה שרלין	-	" "
מר סעדיה ברזילי	-	" "
מר א. חלפון	-	ארגון המועצות האזוריות
גב' עליה קדם	-	עיריית רחובות
גב' עדה ססקין	-	" "

מזכירת הוועדה:

גב' ש. כרם

ר ש מ ה :

שנלמית פרג

658.

כיתות סיפוליות;

בסדר-היום:

(מתקבל ביום 19.5.74)

אני פותח את הישיבה.

היו"ר ח. גרוסמן:

י. בארי:
לסדר: היום ניתן פרסום בעתון לסכסוך ולשביתה של אחיות בבתי החולים שעלולה לפרוץ, ואשר כחוצאה מכך זה יכול להגיע לשיתוק מוסדות רפואיים. לכן אני מעלה נושא זה, ואני מציע שנעלה את זה בדחיפות על סדר יומנו.

אני מסכימה שניתן לזה עדיפות.

היו"ר ח. גרוסמן:

פנו אלי חברי הוועדה, שהם חדשים בכנסת, ובקשו לראות את המוסדות בירושלים. אני רוצה לשקול אם סידור כזה ייערך במקום ישיבה שלנו ביום ג'.
על כל פנים, אנחנו נקיים ישיבת ועדת השירותים ביום ה' הבא, ואח זמן קיום הישיבה נתאם עם היו"ר ועדת הפנים, כי הישיבה שלנו מתנגדת עם ישיבת ועדת הפנים.

א. חלפון:

הנושא הזה של השתתפות הממשלה - לנו לא איכפת אם נקבל את זה משרד הסעד או משרד החינוך לאחזקת מסגרות חינוכיות לתלמידים בכיתות נמוכות בבתי ספר בישובים טעוני טיפוח. אנחנו מקיימים בתי תלמיד לתלמידים בכיתות גבוהות, והשתתפותו של משרד החינוך היא בסביבות 30% מהעלות הריאלית. כך הוא המצב ברוב בתי הספר במושבאים.

לעומת זה, לגבי כיתות נמוכות - הקשר התקציבי והטיפולי היה עם משרד הסעד, ואכן קבלנו ממנו סיוע בין 90%-100%, כי זה היה טיפול סיעודי יותר מחינוכי.

מדובר בכיתות א'-ד' ו-ה'-ו'-ז' בבתי ספר יסודיים לגבי הכיתות הגבוהות. לצערי, לא הצטיידתי במספרים, כך שאינני יודע את מספר התלמידים. אולם, אני מוכן לשלוח לכם סקר על כך.

המסגרות הללו התקיימו עד שהכיתות הנמוכות עברו למשרד החינוך, ואז משרד החינוך לא קבל עליו אותם הכללים שחלו על התלמידים הקטנים, כך שמשרד החינוך לא העלה את השתתפותו ביותר מ-30% של השתתפות.

המעמסה הושלשה, ובהרבה מקרים נסגרו המסגרות האלה בכיתות נמוכות. למרות המאמצים שלנו, לא הצלחנו בזה, והיום אנחנו נמצאים בפני שוקת שבורה. המסגרות נסגרו. במקום להשאיר עד 4-30 אח"צ, הילדים חוזרים בשעה 12.00, ועם כל הכרוך בכך, כי המסגרות האלה קיימות בישובים טעוני טיפוח. אלה הם ישובים שבהם נתגלו בעיות חמורות, דבר שהביא את משרד הסעד להביא מדריכים המטפלים בילדי רחוב. כיום, אנחנו מעסיקים את אלה על מנת לבלום ולהציל מה שניתן להציל.

אנחנו אומרים, כי במקום לשפר את השירותים, אנחנו נסוגים. לכן פניתי ליושבת ראש הוועדה, כי הוועדה הזו קבלה החלטה להמליץ להכנס לבעיה זו. לכן בקשתי ופניתי אליכם.

מ. ידיד:
חבל מאד שלא הצטיידת במספרים כדי שנדע כמה מדובר, שכן אז היינו יודעים

מה גודל התקציב.

אנחנו יודעים שילדים טעוני טיפוח ניתן תקציב ע"י משרד החינוך. אם כן, מדוע הם אינם מקבלים את התקציב

הדרוש כפי שזה ניהן בכל המקומות? אני יודע שמשרד החינוך מפנה כספים למטרות אלה.

(ב) בכל אותם מקומות שבאזורי מצורה, מקיימים יום לימודים ארוך. לדעתי, יום לימודים ארוך היה עונה במידה מספקת על הבעיה הזו של ילדים טעוני טיפוח.

ה. שמעוני:
הבינותי בישיבה הקודמת שהבעיה איננה תקציבית, אולם מהמכתב שמונה בפנינו אני למד שזו בעיה תקציבית. אני שואל: היכן מונחת האמת?

ש. מלכיאלי:
אני אשיב על מספר שאלות של חברי הוועדה, וכן אבהיר כמה דברים כי חושבני שהם לא הובנו כראוי:

מדברי החברים שדברו היה כאילו רושם שיש כאן טרום-פעולה. במסגרת פעולתו של משרד הסעד, לפני המלצת הוועדה והחלטת הממשלה - זה הועבר לטיפול משרד החינוך, ועכשיו כאילו משרד הסעד מערער על כך ורוצה בחזרה את הנושא הזה: זו לא הנקודה שעומדת עכשיו לדיון. נדמה לי, שהיטיב לנסח את זה ח"כ ידיד בישיבה הקודמת, וגם יושבת ראש הוועדה. ח"כ ידיד אמר: "אם כן, חל עיכוב בפעולה הזו. מה קרה ולמה זה קרה?" ואילו יושבת ראש הוועדה אמרה: "מה עושים כדי להחזיק את הילד רחוק מהרחוב?"

ברור הוא, שהיה שירות שניהן ע"י משרד הסעד, וכל מי שדיבר על כך ציין שזו פעולה טובה ומועילה. אבל המצב הגיע לכך שבמשרד הסעד לא היה תקציב לפעולה זו, וכשביקש אמרו לו שזה קשור יותר למשרד החינוך, ומשרד החינוך צריך למצוא את המשאבים לכך. ועוד: כדי לפתח את הפעולה הזו, מוטב שזה יהיה במשרד החינוך.

והנה, מתברר בשדה, לפי המספרים, שהפעולה צומצמה, ואכן היא צומצמה בהרבה. על נא נשכח את המספרים שנתן מר שרלין - 130 קבוצות לכיתות א-ד, שהקיפו 2200 תלמידים. עכשיו אומרים שיש 1500 תלמידים בקבוצות, ועוד כמה בודדים.

הפעולות כפי שמשרד החינוך מקיים, מקיפות את הכיתות א-ט. אם נעשה חשבון, ונחלק את מספרי הקבוצות באופן שווה לכל דרגה כיתה, אז נמצא שיש ירידה מבחינת הכיתות, שהיא למטה מתצי. אותו מספר מקיף באופן שווה את כל הכיתות, ונדמה לי שיש העדפה לכיתות גדולות.

מכל מקום, הפעולה מקיפה 2100 תלמידים, ומזה נוריד את 600 התלמידים שבטיפול אינדיבידואלי, אז נשארים 1500 תלמיד. כך שהיחס הוא 4 ל-9, במקום 1500. יוצא איפוא שהפעולה הזו באמת צומצמה למעשה, זו השאלה שעומדת לפנינו.

כל עניינו של משרד הסעד הוא, לתת גיבוי לאותם חברים בשדה, אם זה בפועלות אזוריות או במקום אחר. לדעתנו, יש לתת להם גיבוי כזה משום שאנחנו חושבים שהפעולה הזו היתה מבורכת וכולם הסכימו לכך, ועכשיו אנחנו מחזקים אותם בטענות. אבל אין כאן שום דבר שמשרד הסעד חושב שזו שאלה של התחרות, ויפה הדבר מהנוסח של גב' עליה קדם.

זאת ועוד: לגבי שאלותיו של ח"כ שמעוני - האם משרד הסעד מכתיב למשרד החינוך כיצד לפעול? - חס וחלילה. אנחנו לא יכולים להכתיב, ואף איננו רוצים להכתיב. גם אם היינו עושים זאת, אינני יודע אם היו מקבלים. משעבר דבר זה למשרד החינוך, אמרנו: בבקשה, קבלו מאתנו, והמשיכו לעשות. זכותו של משרד החינוך לעשות כדלכו,

כהבנתו, ושיעשה כפי שיעשה. אולם, ניסו לפתח איזו פעולה מבלי שים לב שבינתיים, עד שהפעולה תתפתח ותלבש צורה אחרת, חלה הפסקה, והיא שגרמה לכל הדיון כאן. ושוב, זכותו של משרד החינוך לקבוע אותה פעולה.

ועוד הערה: ח"כ שמעוני הטיח כלפי משרד הסעד האשמה, לדעתו, ככדה ביותר - כאילו שהדיון הזה חוזמן, אם ח"כ שמעוני עומד על קביעתו זו, אז או שצריך להוכיח את זה, או שה"כ שמעוני חייב לחזור בו. זה דבר שאנחנו חייבים כלפי אותם הבררים במשרד הסעד, שהם אזרחים, ואם מאשימים אותם אז צריך לתת להם אפשרות להוכיח את חפותם, או לומר שהיתה טעות.

ועוד נקודה: ח"כ חריש עורר את השאלה בערך כך: מתי בעצם עובר ילד מהטיפול של משרד החינוך, שהוא מטפל הטבעי שלו, ומתי הוא עובד לטיפול של משרד הסעד? - אני חייש לומר, כי העמדת השאלה כך איננה נותנת את התמונה המדויקת של הדבר הזה. וזה מחקשך בהערותיהם של חברים אחרים, כי כן אמרה חברת הכנסת פרידמן: מה השייכות של כל המסגרות למשרד הסעד, הרי זה של משרד החינוך?

כאן, רבותי, נדמה לי שיש שני הבדלים יסודיים בין תחומי הפעולה של שני המשרדים האלה. אגב, הטיפול שלי הוא בשטח הדיסציפלינה, ולא סעד. מכל מקום, מטרת העל של משרד החינוך, היא, בעצם, לגדול, להתרחב, יותר השכלה, יותר תרבות וכד'. לעומת זה, היעד הסופי של משרד הסעד זה חיסול עצמי. כלומר, ברגע שנפתרות הבעיות, אז זה נגמר. הדבר דומה לאביון ולא לעני. משום שעוני חייב להתחסל, ואילו אביון אין פירושו רק חוסר כסף. זהו ההבדל. זה הדבר האחד היסודי שעומד לנגד עיני משרד הסעד. על כן אין כאן שאלה של אוסף שירותים וכו'.

ועוד דבר שהוא לדעתי עקרוני: משרד החינוך צריך לעשות את מלאכתו בכל עת ובכל מצב. לעומת זה, משרד הסעד קיים, ופועל, ומתחיל בנקודה שאחרים נכשלו בה. אם זה הטבע, בבקשה, - משרד הסעד מטפל במפגרים, בזקנים. הטבע לא ברא את האדם כך. כשהוא מגיע לגיל מסויים, הוא לא יכול לתפקד, ואז משרד הסעד נכנס לתמונה; הוא הדין כשיש עוני ועוד - משרד הסעד נכנס אליהם. זאת אומרת, משרד הסעד נכנס כשיש כשלון איזה שהוא, וזה איננו חייב להיות כשלון שנעשה במזיד, או כשלון המשפחה, או ילדי משפחה, או הצאת ילד מהבית כשקורה משהו והילד איננו פועל כפי שצריך.

לאור שני הדברים היסודיים האלה, נדמה לי, שאנחנו משתדלים ומתערבים, ועושים כפי שנקראים לעשות את זה, או כשיש צורך לעשות וכו'. ילדים מסתובבים ברחוב, מפני שמסיבה זו או אחרת, ידוע שבית הספר קלט אותם אבל לא החזיק אותם. יאז אנחנו באים ושואלים את משרד החינוך מדוע הילדים מסתובבים בשווקים, וכך אנחנו לוקחים את הילדים האלה ומנסים להחזירם למסגרות הקיימות, אם זה בית ספר, אם זה חינוך מיוחד, ואם זה קבוצה זו או אחרת. כלומר, אנחנו רוצים להחזיר אותם למסלול הרגיל. הוא הדין לגבי הנושא שבו אנחנו עוסקים. גם הוא כזה. הוחל בדבר זה כאשר היה צורך, הצורך נתגלה לא רק ברחובות, אלא גם במקומות אחרים. את הצורך ראו, בעיקר, העובדים הסוציאליים, אלה שעובדים בילדים ובנוער, וכך נכנסנו לפעולה זו. אך ברגע שאמרו לנו כי משהו אחר עושה את זה, הסכמנו, אך ציפינו שהעניין יעלה יפה.

ועוד נקודה אחת: משרד החינוך, בעצם מהותו ותפקידו, מטפל באוכלוסייה גדולה מאד, ואני מדגך בעיקר על תפקידו של משרד החינוך בנושא של החינוך, ולא התרבותי ביותר.

האוכלוסייה של משרד החינוך, נדמה לי, מונה כמיליון בארץ. אנחנו איננו מטפלים באוכלוסיות כה גדולות. אנחנו מטפלים באוכלוסיות שוליים. אוכלוסיות שנזרקו ושנמצאות בשוליים, מוחזקות לשרת את החברה וגם את מערכת החינוך כמיטב יכולתנו. כך אנחנו מעזים שתינתן לנו האפשרות לעשות גם להבא. כך דובר גם בהקמת אותן קבוצות של ילדים, מכל מקום, אנחנו משתדלים לעשות כמיטב יכולתנו.

ועתה, שני נושאים שהועלו דרך אגב, אשר מתקשרים לענין זה - הענין של צוות בין-מקצועי, וגם הענין שהוחל בו לפני כ-8 שנים ע"י שיתוף פעולה מבורך של משרד החינוך ומשרד הסעד: אחרי נסיון של שנה-שנתיים, וכנראה אחרי שהנסיון הצליח, הוצע להמשיך בזה, ואז משרד החינוך אמר שהקמת הצוות הבין-מקצועי ובית ספר - הוא לא יוכל להמשיך בזה, כך שהדבר נשאר במשרד הסעד.

למעשה, לפני כשנתיים, כאשר ראינו במשרד והרגשנו שהנושא הזה הוא יותר נושא שש"ר לבית ספר - אז פשכנו את ידינו מזה, וכך אנחנו איננו מטפלים יותר בזה. כל עובד סוציאלי שצמוד לבית ספר, חייב להיות חבר הצוות הזה. כך אנחנו רואים את זה.

כאשר אין צוות בזה, אז אנתנו אנמנים שהוא צריך לדאוג שצוות כזה יוקם.

מכאן להצמדת עובדים סוציאליים לבתי ספר: שאלו, מה מידת התיאום שבין שני המשרדים? בסוף 1971, או בינואר 1972, פנה מנכ"ל משרד הסעד למשרד החינוך והציע, מאחר שזה ענין של מערכת החינוך, שתקום ועדה. אכן הוועדה הזו הוקמה והיו בה נציגים של משרד החינוך, והיא החלה לפעול בראשית 1972. ההרגשה שלנו היתה, כי ועדה זו לא סיימה תפקידה, משום שמשרד החינוך בדחיות מדחיות שונות, הוא טרפד את הוועדה הזו. כך שעד היום, התפקיד של עובד סוציאלי בבית ספר לא הגדר כי משרד החינוך, מסיבות שונות, לא יכול היה למצוא את הדרך על מנת לגמור את זה. העובדים האלה עובדים בהתאם להנחיותיו של משרד החינוך. משרד החינוך צריך להדריך וכו'. על כן אנחנו מקווים שיוצא מסך כזה, שעובד סוציאלי, כפי שאנחנו מבינים אותו, ובל יאמרו לנו כי לענין זה יש חד של טיעון - יהיה חלק מצוות של בית הספר.

הערה נוספת שהיתה של ח"כ שמעוני - מה מידת ההצלחה של אותן קבוצות של ילדים שלא הוצאו מהבית, וכו'? ומה לנגרמן אמר מה שאמר, וכאן ברצוני להוסיף: - על אף שאינני יכול להצביע שהילדים האלה לא היו זקוקים לסדור מחוץ לבית, אנחנו דחינו את הוצאת הילד מהבית לשנה-שנתיים-שלוש, ככל שהילד מבוגר הנזק של ניתוקו מהמשפחה הוא הרבה יותר קטן, והסיכוי שהדבר לא יזיק לו הוא הרבה יותר גדול.

אסיים בהערה לדברי מר שרלין לגבי תקציב או חוסר תקציב: כאשר מסרתי שמשרד החינוך הודיע למשרד הסעד שקבוצות א-ד עוברות למשרד החינוך, משרד מנכ"ל משרד החינוך - אלעד פלד, למנכ"ל משרד הסעד - ד"ר קורץ, שהפעולה הזו לא מבוצעת כי משרד הסעד לא העביר לו את הנושא עם התקציב, על כן הפעולה הזו לא נעשתה. כמו כן נאמר, כי יש למשרד החינוך עדיפויות משלו, וכי כאשר יתנו לו תקציב לפעולה זו, הוא יבצע אותה. כל זה היה לפני כחודשיים.

דברים אלה מחזקים אותנו שזה היה דבר טוב, והוא צומצם כי לא ניתנו לו המשאבים לכך. ב-13.3.74 בישיבה שנתקיימה אצל מר תלפון, אמר מר תלפון - (מצטט)

"משרד החינוך הודיע כי המפעל הנ"ל (מעונות יום לכיתות א-ד) הועבר אליהם ממשרד הסעד אבל ללא כיסוי תקציבי. אי לכך הם מוכנים להשתתף ב-35% להמשך המפעל בחנאי שהרשות המקומית תשלם את היתר, כלומר 65%. הרשויות המקומיות לא יכולות לקבל על עצמן עומס תקציבי זה, לכן פנו למשרד הפנים בבקשת תקציב."

"מר ריבל (המשך צטטה) מביע דעתו כי נעשה עוול ע"י העברת המפעל הנ"ל ממשרד הסעד למשרד החינוך, דבר שגרם למעשה לביטולו, מאחר והמפעל הצליח יפה, וזה גורם חשוב לקדום ילדים בעייתיים בבתי ספר, זה לדעת כל הגורמים שהיו מעורבים בכך כולל אנשי החינוך, יש לעשות כל מאמץ לתיקון המעוות." ועוד: "מר מילוא מציע להעלות את הבעיה בפני ועדת השירותים של הכנסת." אלה הם דברים שלא הוזמנו לדיון, ואני מרשה לעצמי לצטט אותם.

ש. מלכיאלי:

כאשר שמענו ממר שרלין על טיב הפעולה במסגרת זו, נדמה לי, שמוחר לנו להדגיש כי אין המדובר בשעורי עזר. אם ניהנים שעורי עזר, הרי זה נעשה בקבוצות שקיימות משעה 11.00 עד 14.00. למעשה, זה לא בא לפתור את הבעיה הזו, שכן פה מדובר על מסגרות אחרות, אחרי גמר יום לימודים ארוך, על מנת שהילדים יהיו עד שעה 17.00-18.00. גם אחרי ארוחת ערב, ואז הבית יקלוט אותם וכו'.

כל הנושא הזה קיים על מנת שילדים לא יסתובבו ברחובות, ושלא יהיו צפויים לאותן סכנות שכולנו יודעים אותן.

אין לי אלא לברך את מר שרלין ואח

חבריו, להצליח במשימה זו.

היו"ר ת. גרוסמן: יש בידי פרוטוקול של ישיבת ועדת שירותים ציבוריים מ-21.8.72, אשר בסופה נתקבלה החלטה זו: (מצטטת קטע מהעמוד האחרון של הפרוטוקול הנ"ל):

"הוועדה שמעה בדאגה כי בתאריך 4.8.72 הודיע משרד הסעד על הפסקת הפעולה בקבוצות טיפוליות של חלמידים בכיתות א-ד בין השעות 13.00-17.00, כולל ארוחת קלה, בגלל מחסור בתקציב של משרד הסעד ובגלל העברת הטיפול בנושא זה למשרד החינוך.

מאחר וברור לוועדה שמשרד החינוך לא קיבל את הטיפול בנושא זה, פונה הוועדה למשרד הסעד להמשיך בטיפול בקבוצות הטיפוליות בכיתות א-ד כפי שהיה עד עכשיו, למרות הקשיים בתקציב. כן פונה הוועדה לזרז את הבירור ואת הסיכום בדבר חלוקת הסמכויות בין משרד החינוך למשרד הסעד בנושא הקבוצות הטיפוליות. ברור זה חייב להסתיים בהקדם ועד אז לא צריכות לחול הפרעות בפעולה מבורכת זו של משרד הסעד.

ט. סנהדראי: אני מבקשת להוסיף להחלטה שהוועדה פונה למשרד האוצר בדרישה להקציב למשרד הסעד את הסכום הדרוש להרחבת הפעולה.

א. ישראלי: האם על ידי כך שמבקשים

ממשרד האוצר למשרד הסעד אין בקשה להכריע מי האחראי?

היו"ר ת. גרוסמן: לפי בקשת חברת הכנסת

סנהדראי נוסיף להחלטה:

"הוועדה פונה למשרד האוצר להעמיד לרשות משרד הסעד תקציב מתאים לשנת הלימודים הקרובה כדי לקיים את המפעל בהתאם לצרכים. במידה ויוחלט בעתיד על העברת הסמכויות בנושא זה למשרד החינוך, יועברו התקציבים בהתאם לכך".

איר העניין הזה קבל את הטיפול תוך כדי הריאורגניזציה? האם אוכלוסיית הילדים שזקוקה לזה, נפגעה או צומצמה בגלל הריאורגניזציה או בגלל הגישה האחרת? האם היתה אוכלוסייה שלא היתה נזקקת לזה?

מה שמעניין אותנו הוא, טיב והיקף השירות שצריך היה להנתן, או ניתן, או לא ניתן, או יינתן בקרוב.

א. אולמרט:

למעשה, הסכסוך בין משרד החינוך ומשרד הסעד הוא פתוח מעניין.

מה שמענו כאן זה על נושא הסכסוך, ולא על אלטרנטיבות לתיקון הבעיה. לכן ברצוני לשאול את משרד החינוך: מה הן האלטרנטיבות? אני לוקח את המספר שמופיע בדו"ח ועדת המצוקה - 12 אלף חלמידים נפגעים, וזה מה שמעניין אותנו.

שאלה זו יכולה להיות רלבנטית למשרד הסעד: מה הם הכלים שאתם מסוגלים לפתח?

מר שרלין:

אני שואל את עצמי כל הזמן, מה רוצה משרד הסעד? - אני לא יודע. ברגע מסויים יש לי הרגשה שאני יודע מדוע. בבקשה, תעשו, נראה אתכם.

הרשו לי לנגוע בנקודה זו: בחודש מאי שעבר הודיע לנו השר ספיר כי נושא זה עבר אלינו. זה נכון. אבל לא התקציב. כך כתב לנו במכתב בן שלוש שורות. קבלתי העתק ממכתב זה. זה היה בשבילי מעין אור ירוק.

באוגוסט קבלתי הודעה שהאוצר מסכים להפריש סכום מסויים. עדיין לא כל הסכום. היחידה שלנו המטפלת בנושא, עסקה בכך למעשה במשך 4 חודשים. במשך החודשים אוקטובר-נובמבר-דצמבר לא היה עם מי לדבר. התקציב היה, אבל לא היה כוח אדם. איש לא נתן דעתו על כך. היו הבחירות, המלחמה, הכל. מכל מקום, עסקנו בנושא זה במשך 4 חודשים, מחודש ספטמבר.

האם זה הוגן לבוא ולבקש לדעת מה קורה בארבעת חודשי פעולה? - לדעתי, זה לא "פיר". אצל משרד הסעד היה הנושא הזה במשך 7-10 שנים. אם כן, חנו לנו רק שנתיים, נתארגן. נעשה דברים. אני מדבר על הגישה הכללית.

בגלל המונח הזה "מעונות" שהופיע במכתב, הסתובב המכתב הרבה זמן, ולא ידענו איך "אוכלים" את זה.

מכאן לנושא התקציב דה-פקטו: נכון שבשלב מסויים מצב הדברים היה בעייתי. היום, המרחב התקציבי שלנו מאפשר לנו לפעול בהתאם ליכולת שלנו והאפשרויות. בשדה. לכן אמרתי כי אין לנו בעיה של תקציב. יש לנו כך וכך אנשים, ויש מצב מסויים של סוח אדם היום.

באוגוסט הודיעו לנו שיש סיכוי להשיג כספים, על כן אני יכול לתכנן. ההודעה הראשונה שיש לנו כספים הייתה בתחילת המלחמה, לכן בכלל אי אפשר היה לדבר על זה. למעשה, עומדים לרשותנו 2,250 מיליון ל"י לנושא של קבוצות טיפוליות לגילאי חובה, מחוץ לכמה מקומות בצפון. מכל מקום, זהו סכום גדול בהשוואה לכל מיני סעיפים אחרים. זה מחוץ ל-750 שעות שבועיות שניתנות לשעורי עזר. יש לנו הקצאה מיוחדת לשעורי עזר, וזה ניתן על בסיס של שעה שבועית.

750 שעות שבועיות פירושו 25 משרות מורים, וזה מסתכם בחצי מיליון ל"י בערך. אלו הן שעות שאנחנו נותנים אותן כשהבעיה היא ספציפית. זה שעורי עזר למניעת נשירה, וזה הבדל עצום מהקבוצות הטיפוליות.

נוסף לזה, אנחנו מפנים ילדים לפנימיות כחלק מהנשירה. אנחנו עושים גם פעולות עם עליית הנוער, ניסוי קליטה בישובים, וזה פורש יריעה רחבה לאלטרנטיבות שאנחנו מציעים לילדים נושרים. זה עניין של סוגי פעולות שמעמידים לרשות הפעולה.

לגבי הכיתות הטיפוליות, ולא שעורי עזר, צמדו לפנינו מספר שיקולים, כאשר נקודת המוצא הוא הילד. על כן השיקול

מר שרלין:

צריך להיות לגבי איזה ישוב, מה משקלו של הישוב, האם רחובות יכולה לקבל 14 קבוצות - וכאן בא סימן שאלה גדול. ספק אם ברחובות יש 10% מכלל הילדים הבעייתיים. זה שהיא הקימה 14 קבוצות טיפוליות ולקחה 10% - משרד החינוך היה חייב לשקול את בעיית המניעה או הטיפול במניעה לאור השיקולים שיש לו באזורים בארץ, לכן יש בזה סימן שאלה גדול. השאלה, אם לי, כאיש היושב במרכז, מותר לי להתעלם מנושא ששמו קטמונים? אני אומר, לא. אני אומר שאני חייב לשקול את זה.

במשך 4 חדשים שהתחלנו לפעול, אנחנו פועלים ב-57 ישובים, ולא ב-23 של הסעד. ב-4 חדשים אלה אם הגענו למספר ילדים זהה לכל מה שהיה בסעד, הרי זה הישג גדול. החלוקה שאליה הגענו - 75% בכיתות א-ו - זאת אומרת שזה לא מחצית, אלא זה 75%. וזה בערך נותן 1400-1500-1600 ילדים. זוהי בערך הגישה שלנו לנושא זה.

נקודה נוספת: אנחנו לא אמרנו די. נהפוך הוא. אמרנו כי בשנה הבאה נכפיל את הכיתות הטיפוליות. אין זאת אומרת שאנחנו לא נעסוק בנושאים אחרים, כגון: שעורי עזר ועוד, על מנת לענות על הבעיה של נושאים. יהיו אזורים שנהפוך אותם לדוגמה כל המספרים שאמרת, אינם תופסים. אם קריה-שמונה תהיה כזו, אז היא לא חיסול מהתקציב הזה. ועוד: שלומי, בית-שאן, חצור ועוד - כל אלה לא יטלו מהתקציב. לפיכך אינני יכול לומר מה תהיינה הקבוצות ומה יהיה מספרן.

לצערי, החינוך הערבי לא זכה למה שהיה צריך לקבל. אמנם אני יכול להגיד למה, ולא מפני שלא היה לו בסדר דבר כזה, אלא מפני שאין במשרד החינוך קציני בקור סדיר. יש את זה ברשויות מקומיות. זהו ענין של רשויות מקומיות, כי הן מקבלות חלק מהעול, ואנחנו רק צמצמנו את זה. מכל מקום, החוק אומר שהרשות המקומית תהא אחראית לבקור סדיר, ואנחנו, במגזר הערבי, לא מצאנו רשויות מקומיות שהסכימו לקחת על עצמן את זה. אבל ברשויות מעורבות הדבר יותר קל. אני מתכוון לרשויות כמו: ירושלים, נצרת, עכו. למעשה, בערכו התחלנו לפעול, ואנחנו מתכוונים להרחיב את הפעולה. אנחנו מתנים את כל האפשרויות של הפעולה. אנחנו לא נפעיל את שעורי העזר אם לא יהיו קציני בקור סדיר. בשנה הבאה - בחש"ה - המצב שם יהיה יותר חריף.

לגבי העובדים הוסציאליים: נכון, יש ועדה. נכון שאנחנו גם עכבנו את זה. רבותי, אני מקווה שהרוב קרא את המחקר שנעשה בבר-אילן על העובד הוסציאלי ותפקידו. זה הסתיים לפני תקופה קצרה. זהו מחקר מענין מאד. ואני רוצה לגעת בכמה נקודות:

(א) כיצד רואים אנשי מקצוע אחד את השני? (ב) מה מקומו של העובד הוסציאלי על רקע בית הספר? (היו"ר ח. גרוסמן: מה חושב איש מקצוע אחד על איש מקצוע, מאוחו מקצוע, על עובד אחר?)

הבעיה של העובד הוסציאלי היא בעיה מיוחדת: האם הוא נציג הקהילה של בית הספר? מה היחס שלו בקרב חבר המורים, ובין לא רק מקצועו אלא גם אסכולות? למה זקוק בית ספר כבית ספר?

בעיה אחרת: מה זקוק הילד כילד?

מכל מקום, על רקע זה יושבים בוועדה במשך 8 חדשים, ואז התגבשו שתי אסכולות בענין זה. עכשיו יש הגדרה ברורה על תפקיד של חבר המורים, של בית הספר ושל העובד הוסציאלי. תזכיר כזה יוגש למשרד המסד כהצעה למשא ומתן למערכת החינוך. לא ראינו כהגיון בכך שהוועדה, מתוך למערכת, תדון בדברים בטרם ידון המשרד עצמו על שלוחותיו, על השירותים הפסיכולוגיים, על החינוך המיוחד ועוד. כל אלה הן קבוצות חטיבה של החינוך שיש להן מה לומר לגבי

מר שרלין:

קבוצות הילדים המתחנכים בבתי הספר. משרד החינוך גיבש לעצמו עמדה, והוא יביא אותה לפורום משותף.

מכאן, כמה דברים שהופיעו פה ושם, ואשר יכולים כביכול להסריד אותנו: אנחנו לא נצמצם את הפעולה, אלא נרחיב אותה. הסיבה היא, לא מפני שהילד זקוק, אלא מפני שעדיין לא ראינו או לא סיכמנו מה עלינו לעשות שם. אנחנו רואים לנכון שפעולה זו תורחב מעל ומעבר, חוץ מקבוצות טיפוליות שהקפיצה שם היא בכמה אחוזים, וזה אומר משהו לגבי גישתו של המשרד.

אמרתי, כי אני מסכים לכמה מחברי הכנסת, השאלות שלהם היו לעניין, ואני לא יכול לתת לכל אחד מהם תשובה. אני יכול לומר, שאנחנו בודקים לגופם של דברים. הבעיה היא, מהי טובת הילד - וזה שמשמש לנו אבן בוחן. אנחנו מתארגנים וגם פועלים, ואם נעשים דברים לא לפי העקרון, אנחנו מצטערים. אנחנו נתקן את זה בהקדם אם זה נוגע לנו; ואם זה נוגע בכמה גורמים אחרים - אנחנו נתאם. בכל אופן, טובת הילד כמוצא בנושא של קבוצות טיפוליות.

אם מותר לי, אני לא אשיב לכל השאלות

שנשאלו ע"י חברי הוועדה.

המקובל והדמוקרטי הוא לענות לשאלות.

היו"ר ח. גרוסמן:

א. חלפון:
לשאלה העקרית ששאלתי לא קבלתי תשובה. שאלתי: האם משרד החינוך ישתתף בהפעלת הכיתות האלה באותם אחוזים? אני שואל את זה כי הדבר נפסק.

ל. דיציאן:
נאמר כאן כי רוצים לפתח ולהגדיל את הפעולה מעבר למה שנעשה ע"י משרד הסעד. בינתיים שמענו שבמקומות מסויימים נסגרו קבוצות מסויימות. אני שואל, למה לסגור אם רוצים להגדיל?

מ. דרובלס:
המסמך שמונח לפנינו של המועצות האזוריות מדאיג אותי במקצת, כי הבעיה בהתיישובות איננה דומה למקומות אחרים. המועצות האזוריות כותבות שקבוצות התחסלו כתוצאה מחוסר תקציב. לכן אני שואל: מה יכול לעשות משרד החינוך שכיתות אלה שהיו בטיפול אחר, כדי שלא יחוסלו?

א. אולמרט:
זהו טיפול סימפטומי. מי שמופקד על טיפול מונע - ואני לא נכנס אם יש לו כלים, אם יש לו תקציב ועוד - מי שמופקד על טיפול מונע זה משרד הסעד.

אם אני מנסה להבין את הבעיה שלכם, אז אני שואל: האם אתה חושב שאפשר לנתק את הטיפול המונע מהטיפול הסימפטומטי, או שיש לך מיקשה אחת כדי להתמודד בזה?

מר שרלין:
לגבי אחוז ההשתתפות: אני הסברתי, המועצות האזוריות קבלו תשובה, ואילו היו בודקים אותה אז זה היה אומר להם הכל. אמרתי קודם, שכל טיפול חברתי הוא מעבר

מר שרלין:

לקבוצות טיפוליות. כלומר, המחלקה לחינוך משלים המגיעה לכל אותם ישובים - יתכן שדלגו על ישוב אחד או שניים - אבל הפעילות החברתית היא סוג אחד של פעולות שאיננה עונה לבעיה האינדיבידואלית.

לקבוצה הטיפולית אנחנו נותנים ביץ 90% ל-100%, בדיוק אותו אחוז שנתן משרד הסעד. בכל מקום שאין לו לקבוצה טיפולית, אז יש לקבוצה מועדונית - לאגף הנוער יש תקציב אחר, שהוא שלישי מהתקציב הרגיל. כלומר, הוא משחתף בשליש, ולא ב-100% של הקבוצות הטיפוליות שלנו. על כל פנים, כל הקבוצות הטיפוליות במועצות האזוריות הן בהשתתפות של 90%-100% מההוצאה. יש בזה סקאלה של משרד הפנים ואנחנו פועלים לפיה.

בחינוך במועצות האזוריות, קרי: מושבים וחינוך התיישבותי - אנחנו חרגנו. אנחנו נמצאים ב-11 ישובים, החל מעין-כרם היהודי (מר מררי: לא נפתח) שפיר, יציץ, גזר ---

ס. ברזילי:

בחוף השרון בדקו שלוש קבוצות, את הרביעית לא בדקו כי אין תקציב. מכל מקום, אלה הם דברים בדוקים - בחוף השרון היו ארבע קבוצות.

הבעיה היתה של המלחמה, והיא היוותה גורם. זה אמת שגם ברחובות עדיין לא קבלתי את התשובה לקבוצה הרביעית. אני הנני האחראי למחוז המרכז.

מר שרלין:

אמרתי, אחרי 4 חודשים. לדעתי, אסור היה להעמיד את השאלה לדיון. איך יתכן? אני לא מכיר פעולה שבחנו אותה אחרי 4 חודשים. יש כאן בעיה של כוח אדם. יש בעיה לשאת ולתת עם הרשות המקומית - אם באר-טוביה או נתיבות - את ההכרעה, את הקצאת כוח אדם ועוד, את כל זה היינו צריכים לעשות במשך 4 חודשים, וזה, אני חושב, שעשינו מעבר למה שניתן לנו.

הבעיה היתה של ילדים הזקוקים לתמיכה, לעזרה בכמה נושאים. כשזה מתחיל מבעיה משפחתית-חברתית, זה מתחיל מבעיה של לימודים או פיגור בלימודים, וזה ממשיך בבוטטות או פעולות דומות לאלה. אנחנו נמצאים בשדה, בוחנים את הנושא לא הם בעצמם, אלא יחד עם אנשי מקצוע הנמצאים בשדה. לא חשבתי לנכון להביא קציני שדה. אכן הייתי ברמלה, ויכולתי להביא את קצינת שדה, ואז היתה מסבירה לכם כיצד קובעים, ומי נכנס לקבוצה טיפולית. על כל פנים, לא התווית קובעת פה, אלא ניתוח המקום ולפי המלצת המקצוע במקום, ודיון עם רשות חינוך מקומית, כולל מנהל בית הספר ומפקח בית הספר הקשור אליהם. מכל אלה נעשית ההכרעה במי מטפלים וכיצד מטפלים, ואז או מעבירים לשעזרי עזר, והם יכולים להיות אותם ילדים בקבוצה טיפולית. במקרים אחרים אנחנו אומרים, כי זה ענין של קבוצה טיפולית או הוצאה מהמקום וכו'.

נדמה לי שעניתי לבעיה, ואולי יש לי לומר עוד קצת לגבי החינוך ההתיישבותי: אנחנו למדנו כמה דברים קשים שלא ידענום בעבר. חטיבות הביניים שעשו אינטגרציה. לדוגמה: עזחה, שפיר. יש לנו בעיות של אוכלוסיה במושבים שמזימים את המוסדות האלה. לכך נערכנו בטיפול מיוחד, ויש לנו אדם מיוחד בענין זה, ואנחנו נעשה הרבה מעבר למה שהערכנו את הדברים מלכתחילה לפני שנגענו בחינוך ההתיישבותי.

ועוד: לחברת הכנסת גרוסמן - נכון שכמה קבוצות טיפוליות עוסקות בשעות לימודים. במקום מסויים ילדים אינם באים לבית הספר. הם משוטטים. היתה שאלה, לאן להכניס את כוח האדם. האם לבעיות שעד שעה 16.00 פתחנו וקיימת השאלה מ-16.00 ואילך? או לילדים שגם בבוקר אינם מתפקדים ואינם באים לבית הספר בבוקר?

לכמה מקומות קבענו שחשוב יותר לפעול בחור השעות של הבוקר. היינו, להחזיר את הילדים לבית הספר, בתמיכה בשעות, ומעבר לזה. ברמלה, לדוגמה, אנחנו נותנים לארבעה ילדים 24 שעות.

מר שרלין:

משרה שלמה. אין ברירה, הילדים משוטטים. הבעיה הייתה מ-8.00, ולא מ-16.00. אני חושב שעשינו מעשה גדול לארבעה ילדים אלה. ארבעה אלה נקראים קבוצה טיפולית. אנחנו עובדים אהם מהבוקר עד גמר שעות בית הספר. 24 שעות. לפי מספר השעות שלנו. אנחנו הקצנו לזה עד 30 שעות. זה יכול היה לפתור לנו, ללא קושי, שתי קבוצות טיפוליות. כאשר שקלנו בעיה זו, אפרנו שעלינו לתת לארבעה ילדים אלה, ואולי בזה הצלנו אותם.

היכן נקודת הניחוק בין עובדת סוציאלית ובין בית הספר? - אני הסברתי את זה. אני חושב שזו בעיה שנצטרך להתמודד איתה, ולא מהיום למחר. משרד החינוך קבל על עצמו לספל בזה. נקודה זו תבחן.

אחרי 4 חודשים, עשינו מה שעשינו, והגענו למה שהגענו. אני מקווה, וגם בטוח, שלא יהיו כאלה.

האם הפעולה צומצמת? - אני טוען שלא. אני טוען שעשינו את המכסימום, ונעשה עוד.

לח"כ שבעוני, לגבי דרך העבודה: אנחנו מודעים לבעיה. אם אומר שיש לנו פתרון, אהיה לא הוגן למציאות. אבל נעשים נסיונות לפתרונות, ולא אגיד שיש לנו פתרון ומהי הדרך לכך. על כל פנים, אנחנו ערים למציאות, ואנחנו נתמודד כפי שנתמודד בכל מקום. למעשה, לא תהיה דוקטרינה אחת לנושא. אנחנו מאמינים שצריך להתמודד בבעיה זו, שכן היא עדיין לא שלמה. אנחנו מקצים עד 10% מהמשאבים. מחלקת ההשתלמות מוכנה להכנס לזה. אנחנו רוצים את הבעיה כבעיה קשה ביותר. אפילו מורה מעולה, גם אז איננו יודעים מה הדרך הטובה לקבוצה מסוימת.

לח"כ ידיד ששאל מספר שאלות, והעקריית ביניהן הייתה - האם משרד החינוך ערוך להרחבת הפעולה. תקציבית, הוא ערוך. אבל אנחנו לוקים בחסר. ואתם יודעים את הבעיה של מורים. עם זה אנחנו מתמודדים בנושא זה, וגם בעניין זה. זה לא קל. אנחנו קבענו סדרי הכשרה והשתלמות לאלה שעובדים בזה, וגם נכניס סידרה של השתלמות כדי שייכנסו לזה בעתיד.

תשובה זו תואמת לשאלתו של ח"כ

האופיק זייד.

אני מסכים עם חברת הכנסת פרידמן שאין זה שעורי עזר עם הקבוצה הטיפוליים. זה נכון. שעורי עזר לבד מהווים בעיה, ואנחנו מקציבים לה.

לח"כ ידיד ששאל, היכן יש קבוצות ומה השיקול שניתן להן? - הפיזור שלנו גדול. אנחנו מתלבטים בכמה מקומות. נכנסנו לחינוך ההתחייבותי למרות שלא היינו צריכים להכנס. יש לנו ישובי ספר מר, או קרובים אליהם. יש לנו קשיים בכוח אדם, ואנחנו מקווים להתגבר על כך. מכל מקום, ישוב ספר - כן; מקום בעייתי - כן. אם היתה עומדת בפנינו שאלה, אם בהחובות, או באופקים, או בנתיבות, אז ההכרעה היתה בנתיבות. כך אנחנו ראינו את הדברים.

לגבי התיאום, ח"כ חריש שאל: האם יש נסיון בתיאום? - יש נסיון. ועוד שאל: האם התיאום הזה, כפי שעלה פה, בכמה צורות קיימים? - אם כן, כמה דברים: א) לפני שנתיים הגיעו 20 נקודות למשרד החינוך והסעד --- (ש. מלכיאלי: נקודות אלה הובאו אלי, בחלקן אנחנו סיכמנו, ומר שמואלי כתב שהדבר יובהר בעתיד. עד היום טרם קבלנו הבהרה על כך.) ב) היו נסיונות של תיאום גם במישור

מר שרלין:

הארצי וגם במישור המקומי. במקום שהמחלקה הסוציאלית היא חלק מהמערך וכו', במקום שיש ריב וכו' - למעשה, יש לנו בעיות קשות מאד, כי בסופו של דבר הפעולה היא במישור המקומי. ואם מנהל המחלקה לחינוך מסרב לשבת עם העובדת הסוציאלית, אז יש בעיות.

נכון, שבמקום שיש תיאום בין שתי המחלקות האלה, אין בעיה. אני מתפלל שכך יהיה. עשינו נסיונות לעקוף, וזה לא הלך. במקומות שגילו את זה העמידו "וטו", ובצדק. מכל מקום, התיאום הזה במישור המקומי הוא קשה מאד. אם יפתרו את זה פעם, נהיה אנחנו הראשונים שנודה.

אילו הייתה הלשכה הסוציאלית המקומית אומרת שיותר לאנשי מערכת החינוך, יתכן שהיינו פותרים הרבה בעיות. לנסות היה כדאי. לפי תפיסתי, אני אומר כי עובד סוציאלי הוא איש מקצוע, ולא חלק של ממסד, ואין סיבה שלמחלקת החינוך לא יהיו לה עובדים סוציאליים, כמו כל מערכת אחרת. על כל פנים, אם אפשר היה לפצוא תיאום ברמת השדה, זה היה פותר לנו את עקר הבעיות היום. זה אחת הבעיות בהם מתלבט המשרד. אם זו הייתה דיסציפלינה, יתכן שהבעיה לא הייתה כל כך בעייתית. יש טיעון מעניין מאד מהצד שכנגד. אינני אומר שהוא נכון או אמת. זה לא ניתן להכרעה חד-צדדית. (ל. דיציאן: למה לסגור אם רוצים לפתח?) עניתי. אף אחד לא סגר.

אני רוצה שיהיה ברור. לא התחייבנו אף פעם. משרד החינוך שקבל דבר מסויים, הוא לא התחייב לקבלו ככתבו וכלשונו. כך קרה בחינוך החקלאי כשעבר למשרד החינוך - משרד החינוך ניגש לזה בגישה חדשה. הוא לא סגר. הוא ניגש בגישה משלו.

ל. דיציאן: יוצא איפוא שהגישה החדשה הביאה לסגירה.

מר שרלין: משרד החינוך אינו חייב לקנות חתול בשק. זו בעיה שנוגעת בכוח אדם, בסדרי תקציב. הוא צריך לקנות את הבעיה, ואכן הוא קנה, והוא צריך להתמודד אתה. הוא עשה למעלה מיכולתו במסגרת הזמן המצומצם, והוא גם יעשה כל הדרוש בהתאם לתביעת העובדים בשדה.

א. אולמרט: עם כל הכבוד, אבל כיצד אתה רואה את משרד החינוך מטפל בחופעה של ילדים שיש להם בעיות מסויימות, כאשר הוא, משרד החינוך, מנותק מטיפול סביבתי?

ס. ברזילי: כאן מדובר בקבוצות טיפוליות. כממונה על מחוז המרכז אני יכול להגיד כי כאשר עמדה לפנינו השאלה כיצד לחלק לישובים כמו יציץ ואחיסמך ועוד, אז חשבנו מה עדיף על מה, ואז החלטתי לתת לזה מעט ולזה מעט, ובעתיד אוסיף להם.

למעשה, היה לנו שיחוף פעולה עם עובדי הסעד במועצה המקומית גזר ועוד.

לדעתי, יש הבדל כאשר בא עובד סוציאלי או מנהל מחלקה ואומר מה שאומר לגבי שעות וכו'. יוצא כאילו ולמנהל בית הספר אין מה להגיד. אמרתי, לא. כל האחרים שעוזרים למנהל בית הספר, צריכים לקבל הכרעה טובה למען הילדים. מכל מקום, כאשר אדם בא וכופה דעתו, לזה אמרתי לא. אני בעד צוות שישב וידון ויבחר את הדרך הטובה למען הילדים.

מה הגורם להכרעה בין רחובות לבין אחיסמך?

היו"ר ח. גרוסמן:

ס. ברזילי:
אני מחליט ומכריע בענין לאחר שאני רואה את מספר המקרים ברחובות ובאחיסמך וביציץ. אני יושב עם מנהל המחוז, ויחד עוברים על הרשימה, ואז אני גם מחווה דעה, ולאחר מכן אני מקבל את התשובה.

לדוגמה: במקום מסויים, נאמר לי, מדוע התחילו בשעה 11.00, במקרה כזה אני לא כפה את רצוני על מנהל בית הספר המכיר יותר טוב ממני את מצב הדברים, כי הוא יודע את השעה המתאימה לבית ספרו.

מדוע לחכות עד שעה 13.00, כאשר אז

לא יהיה אף ילד? אני צריך להיות כלי עזר למנהל בית הספר. אני נותן את הרקע, והוא יחליט, והוא יודע מי מוסמך לכך.

גב' עליה קדם:

ברצוני לברר: בשעה 11.00 הילדים

מקבלים שעורי עזר. אבל אני חושבת

שהבעיה היא אחרת. אם מדברים על הפעולה הקודמת, אז צריך לקחת בחשבון כי אין נשירה בבתי ספר יסודיים ברחובות, על כן יש להם 14 קבוצות.

אנחנו מכירים את העבודה ברחובות, ואנחנו

עשינו את העבודה של קצין ביקור סדיר. יש גילאים מ-13 שנה, בגלל חטיבות הביניים והמסגרות.

אני חושבת שאין להרוס דבר כזה, משום

שקבוצות אלה מלאו פונקציות במקום הנשירה.

היו"ר ח. גרוסמן:

אני חושבת שאנחנו, פחות או יותר, מצינו את החלק הזה של הנושא, שהוא עדיין

לא נוגע לבעיה של הוצאת ילדים מבתי הספר, אם כי יש קשר בין שני הדברים.

השאלה היא, האם לנסות לסכם סיכום

ביניים בסעיף הראשון שלנו, או לחכות עד שנמצא את הנושא השני?

לדעתי, אנחנו יכולים לסכם כן; אנחנו שמענו ורשמנו לפנינו את העובדה שמשרד החינוך מטפל בנושא הנדון במשך 4 חדשים בלבד. זאת אומרת, שלמשרד החינוך לא היה לו זמן מספיק כדי להעביר את הטיפול בנושא למסלול הנאות, עם גישה חדשה, או גישה אחרת של משרד החינוך, ולכן, עקב זה בכל זאת היקף הפעולה צומצם. גם המספרים צומצמו. המדובר פה הוא על קבוצה מכיחות א' עד ד', ומסתבר שמספר הילדים מכיחות אלה שהיו בטיפול הוא כמספר הילדים מכיחות א' עד י'. כלומר, היקף הפעולה צומצם.

האם נפגעו יותר מועצות אזוריות? האם

רחובות נפגעה? - לזה אנחנו נכנס לדיון. יכול להיות שמן הצדק רחובות נפגעה יותר. אנחנו לא יכולים לבדוק את זה.

מה שאנחנו רוצים הוא, שתקופת הביניים

תהיה קצרה ביותר, ומשרד החינוך יעשה מאמץ עליון כדי להתגבר על הקשיים של תקופת המעבר, ולצוות הכל כדי שאותם מקומות רגישים - ואינני קובעת היכן. אני שומעת שזה רחובות. התרשמתי מבלי להיות משוכנעת, שאכן זה מקום רגיש. לזה יש משרדים, ואני חושבת שגם משרד הסעד - ולא הלשכה הסוציאלית של עיריית רחובות היא הקובעת, אלא משרד הסעד הוא גם כן שותף לרגישויות. וכאן אני מגיעה לשאלה, היכן הטיפול המונע, הטיפול הסימפטומטי?

היו"ר ח. גרוסמן:

אנחנו מבקשים שמקומות רגילים אלה, לפי שיקולים כוללים, כולל השיקול של משרד הסעד - שהם פחות יפגעו. שתקופת המעבר לא תפגע בנזקקים.

ל. דיציאן:
אני לא מבין מדוע עצם ההעברה ממשרד אחד לשני תגרום לצמצום אפילו בתקופת מעבר. אינני יכול לתפוש את זה.

מ. ידיד:
אנחנו שמענו שמשרד החינוך העביר 20 נקודות למשרד הסעד, אני מבקש לקבל העתק של 20 נקודות אלה, ומה משרד הסעד ענה ומה לא ענה. זה חשוב לדעת.

היו"ר ח. גרוסמן:
אנחנו מבקשים בזה את החומר הזה לוועדה.

מ. דרובלס:
לפי המסמך שלפנינו של ארגון המועצות האזוריות, אני מבין כי משרד הסעד מימן בין 90% ל-100% מההוצאות להחזקת המעונות, ואילו במסמך של משרד החינוך נאמר שהוא השתתף רק בשליש מההוצאה לחינוך המשלים. אם כן, הדברים אינם זהים.

היו"ר ח. גרוסמן:
יש חינוך משלים שאיננו במסגרות של כיתות טיפוליות.

מ. דרובלס:
קבוצות מסוימות אינן מופעלות בגלל סיבות תקציביות - כך כתוב במסמך. אני לא מבין מדוע לא ניתן להעביר את התקציב? אני מוכן לקבץ את סיכום הביניים, אבל אני מציע להוסיף כי "הוועדה תמליץ בפני האוצר להקציב את הכסף הדרוש כדי להפעיל נושא זה בהתיישובות". לדעתי, אם לא כן, הנזק יהיה הרבה יותר גדול.

היו"ר ח. גרוסמן:
אני רוצה להבהיר בקשר לחינוך המשלים והכיתות הטיפוליות: אני מכירה את החינוך המשלים. זה כולל מועדונים, עיירות פיתוח ועוד. לדעתי, זהו סעיף חשוב מאד. השאלה היא, האם במועצות האזוריות העניין הזה של חינוך משלים זהה עם כיתות טיפוליות? האם יש שם תחומים אחרים, או שזה זהה?

בקרתי במשך יום שלם בעיירה מגדל-העמק. יכול להיות שיש זה לא אותו דבר כפי שזה באיזה מושב שבמסגרת המועצות האזוריות. לכן אני מציעה שאנחנו נחזור לעניין זה של מועצות אזוריות, שכן זו בעיה ספציפית. אנחנו ננסח אי אלה מסקנות ונביא אותן לוועדה. תודה רבה. הישיבה נעולה.